

Aanvullende informatie over: Cuff-scheur (afgescheurde pees)

Wat is een cuff-scheur (of cuff-laesie) precies, wat zijn de klachten en hoe ziet de behandeling bij Noordwest Orthopedisch centrum eruit?

Rond de kop van de bovenarm liggen het schouderkapsel en de zogenoemde rotatorcuff. De rotatorcuff bestaat uit 4 pezen in de schouder. De pezen vormen een manchet rondom het schoudergewricht (kop en kom) en zorgen ervoor dat de schouder stabiel is en kan draaien. De *supraspinatus* pees (ook wel de grijze haar van de schouder) scheurt vaak af bij cuff scheuren. Een scheur van de pees is vergelijkbaar met het knappen van een elastiek. Het elastiek zit niet meer vast en heeft de neiging tot terugtrekken.

Soorten letsel

We onderscheiden de volgende soorten letsels van de cuff scheur:

- acuut
- chronisch
- partieel (gedeeltelijk)
- PASTA-laesie

Acuut

Een **acute** scheur in de pezen van de rotatorcuff kan ontstaan door een trauma zoals een val. Als na een val pijn aanhoudt, eventueel in combinatie met krachtverlies, kan het zijn dat één of meerdere pezen zijn afgescheurd.

Ook komt het voor dat u kracht in de arm verliest en u door een val of verkeerde beweging uw arm slechter kunt opheffen. Een al zwakke of kapotte pees scheurt dan verder af. Vaak kunt u een versleten pees goed compenseren door andere spieren in de schouder, zonder dat u klachten krijgt. Als een andere pees vervolgens afscheurt, ontstaan problemen en klachten.

Chronisch

Bij **chronische** scheuren starten de klachten meestal sluipend, en in het begin lijken de klachten vaak op een slijmbeursontsteking. Deze scheuren ontstaan vaak pas boven de leeftijd van 50 - 60 jaar. Oorzaken kunnen zijn: een val, langdurig bestaande slijmbeursklachten, slijtage of ouderdom. Vaak is er een combinatie van factoren en speelt leefstijl een belangrijke rol (bijvoorbeeld roken).

Partieel (gedeeltelijk)

Een specifiek soort peesletsel zijn de **partieel (gedeeltelijk)** gescheurde pezen. Deze vaak oudere pezen hebben meerdere haarscheurtjes. Door de haarscheurtjes raken de pezen geïrriteerd en verdikt. De pees is niet volledig afgescheurd en is niet als het elastiek geknapt en teruggetrokken. Dit soort letsel is vaak goed te onderscheiden op een echo of MRI-scan van een afgescheurde pees. Een operatie is meestal niet nodig.

PASTA-laesie

Een ander specifiek soort peesletsel is de **PASTA-laesie** (Partial Articular Supraspinatus Tendon Avulsion) Hierbij is de pees niet geheel afgescheurd, maar is alleen de onderlaag afgescheurd van de aanhechting van het bot (footprint).

Dit soort letsel komt meestal voor op jongere leeftijd door (sport)letsel en geeft minder klachten. Een MRI-scan kan duidelijkheid geven of het gaat om een PASTA-laesie. Bij aanhoudende klachten kan de orthopedisch chirurg overwegen om tijdens een (kijk)operatie de pees aan het bot vast te zetten.

Klachten

De klachten bij een afgescheurde pees lijken sterk op die van slijmbeursklachten, doordat u niet op een normale manier kunt bewegen zonder pijn. U heeft mogelijk de volgende klachten:

- pijn in de bovenarm, vooral in de nacht (als u op de arm ligt)
- pijn kan uitstralen naar de nek, de bovenarm of de hand
- tintelingen in de arm.
- bewegingen boven het hoofd is pijnlijk of zelfs onmogelijk
- bij een grote scheur: krachtverlies

De diagnose

De arts kan op grond van uw beschrijving van de klachten (anamnese) en lichamelijk onderzoek een rotatorcuff scheur vermoeden. Aanvullend onderzoek met een röntgenfoto, echografie, CT of MRI kan de diagnose bevestigen.

Behandeling bij Noordwest Orthopedisch centrum

Acute scheuren (door een val) worden bij voorkeur snel (binnen 6 maanden) operatief hersteld. De prognose is bij snel herstel beter dan bij operatie na langere tijd.

Bij kleinere **chronische** scheuren is vaak geen acute behandeling nodig. Als u weinig klachten heeft of deze spontaan verbeteren, wordt een operatie afgeraden.

Blijven de klachten bestaan, dan komt dit vaak doordat een ontstekingsreactie blijft. Door de ontstekingsreactie kan de conditie van de pees achteruitgaan en de scheur groter worden. De spier waaraan de pees vast zit, kan bij afscheuring van de pees gaan vervetten. Hoe meer de spier is vervet, hoe slechter de conditie van het spier- en peesweefsel is en des te matiger het functionele herstel na een operatie. In die gevallen is het vaak verstandiger om de rotator cuff scheur te repareren, omdat er vaak geen spontane verbetering optreedt en de prognose van een succesvolle operatie op termijn slechter kan worden.

Bij **grote of oude scheuren** is het niet altijd mogelijk het gat te dichten of de pees terug te hechten op de oorspronkelijke aanhechting. Als de orthopedisch chirurg dit voor de operatie vermoedt, is geen hersteloperatie mogelijk. Als dit bij de operatie blijkt, dan moet u rekening te houden met een teleurstellend resultaat en een beperkt herstel. Daarnaast, bij een slechte kwaliteit van het peesweefsel of een grote scheur, bestaat ook een grote kans dat de pees na een operatie opnieuw kan afscheuren. Op welke termijn dat kan gebeuren is niet te voorspellen.

Operatie

Bij een operatie repareert de orthopedisch chirurg de afgescheurde pezen. Hij maakt hierbij gebruik van speciale botankers en stevige hechtdraden. Als de lange bicepspees (die onder de rotator cuff pezen doorloopt) rafelig of afgeplat is, moet de bicepspees losgemaakt worden. De pees wordt bij zijn aanhechting van het kommetje los gemaakt. Zo nodig kan de bicepspees worden gefixeerd in de groeve van de arm.

Operatietechnieken

Binnen Noordwest Orthopedisch centrum bestaan 2 soorten operatietechnieken:

- de open methode en
- de kijkoperatie (scopisch)

Beide methoden hebben vergelijkbare resultaten. De kans dat de pezen opnieuw afscheuren bij fixatie van grotere scheuren, is relatief groot (30-80% binnen 2 jaar). Leeftijd, leefstijl (suikerziekte en roken) en de grootte van de scheur zijn de belangrijkste factoren die invloed hebben op het opnieuw afscheuren.

Complicaties

Het risico op complicaties bij dergelijke operaties aan de schouder is gelukkig klein (<1%). Mogelijke complicaties kunnen zijn:

- infectie
- bloeding
- voorbijgaande zenuwirritatie
- verstijving van de schouder

Zoals eerder genoemd, is afhankelijk van de scheur en kwaliteit van het peesweefsel een risico dat de pees opnieuw afscheurt.

Revalidatie

De totale revalidatie kost bij beide operatietechnieken over het algemeen veel tijd en energie. Volledig herstel bereikt u gemiddeld na 5 tot 6 maanden. Genezing van de pees duurt over het algemeen 6 tot 12 weken. De nabehandeling bestaat uit een immobilizer (soort mitella) voor 6 weken. Na 2 weken wordt gestart met een specifiek behandelingschema onder begeleiding van een (schouder) fysiotherapeut.